

ÀREA DE LLENGÜES

NIVELL MITJÀ (C)

PROVA DE JULIOL DE 2010. MODEL A

Número d'examinand

BLOC 1. COMPRENSIÓ ESCRITA		
BLOC 2. CONEIXEMENTS DEL SISTEMA LINGÜÍSTIC		- 21 [BNS]
BLOC 3. EXPRESSIÓ ESCRITA		- 17 [BNS]
BLOC 4. EXPRESSIÓ ORAL		- 9 [BNS]
PUNTUACIÓ TOTAL		70 [PME]
QUALIFICACIÓ		

BLOC 1. COMPRENSIÓ ESCRITA**1. Història de la llengua i literatura.****a) Els Decrets de Nova Planta són del segle...** XVII XIX XX XVIII**b) Quins són els autors de les quatre grans cròniques catalanes?** Jaume II, Àngel Guimerà, Bernat Metge i Pere el Cerimoniós. Jaume I, Pere el Cerimoniós, Bernat Desclot i Ramon Muntaner. Jaume I, Pere el Cerimoniós, Ramon Muntaner i Bernat Metge.**c) Quin any es va aprovar la Llei de normalització lingüística a les Illes Balears?** 1983 1986 1985**d) En quants estats es divideixen els territoris de parla catalana?** un quatre tres dos**e) Quin és l'origen de les llengües romàniques?** La distància entre llengua oral i llengua escrita. L'alt grau d'analfabetisme dels romans. La fragmentació dialectal del llatí.

Errades	0	1-2	3
Punts	2	1	0

2. A partir de la lectura d'aquest text, decidiu si les afirmacions que hi ha són vertaderes (V) o falses (F). Encerclau la resposta correcta.

Carles Salas de Son Figuerola és un dels apicultors que fa mel artesana. De moment, és l'únic mestre apicultor amb aval ecològic de Mallorca. Les seves caseres es troben entre Inca i Llubí. Amb ell anarem a treure mel a la finca de Son Vivot, on hi ha les caseres. Els terrenys són els adequats per a aquest tipus de producció, ja que tant la terra com les plantes no han rebut tractaments químics. Per certificar que totes les condicions es compleixen, la tasca de treure la mel es fa amb la presència d'una inspectora, que en controla totes les passes fins al moment en què la mel acaba als dipòsits a punt per envasar-se.

Només arribar, ens trobarem amb dos eixams que, aferrats a un ametler, hi havien format la seva colònia. El moviment ràpid i expert de Carles va aconseguir d'un cop passar totes les abelles a una casera que tenia preparada, i allà quedaren. Una vegada que la reina hi entra, totes les altres la segueixen sense dificultat. Les capses –les caseres– on hi ha l'eixam tenen dues parts: la de baix, que és la cambra de cria, i la superior, que és d'on es treu la mel, només la que sobra de la casera. Els quadres de fusta amb la bresca de cera en són el magatzem. Extreure la mel consisteix a substituir els quadres plens per altres amb la bresca de cera buida. Dins cada casera hi pot haver de 40 a 60 mil abelles que produeixen uns deu quilos de mel. La persona que vulgui acostar-s'hi s'ha de vestir amb roba gruixada, de color blanc, ja que aquest to tranquil·litza les abelles; ha de dur el cap protegit, i ha d'anar amb botes per amagar-se els turmells. És molt important tenir fum preparat a l'hora d'obrir les caseres per agafar-ne les bresques plenes de mel, ja que allunya l'eixam.

Molta gent desconeix que les picades d'abella poden curar dolors i problemes reumàtics. Amb el seu verí, l'apitoxina, s'estimula el sistema immunològic. L'apiteràpia consisteix a fer-se picar per abelles i aconseguir dirigir el reg sanguini i produir més oxigenació a la zona del mal.

La passa següent és transportar les bresques a la sala d'extracció. Allà es componen en sostres per passar directament a una màquina de centrifugar. L'extracció i l'envasament es realitza en fred, cosa que permet conservar totes les propietats de la

mel. La de primavera és bàsicament de flor de taronger, d'altres arbres fruiters i d'hortalisses de la temporada. És una mel suau i clara. En canvi, la de tardor és de flors de bosc, de garrover i d'altres arbres de floració tardana. És densa, obscura i de gust intens. A vegades se'n fa una tercera collita després de la floració de l'ametler, la mel d'hivern, que és molt proteica i amb un punt d'amargor d'ametla. A diferència de la industrial pasteuritzada (líquida i homogènia), l'artesana crua directament envasada pot presentar diferents colors i textures perquè no ha estat tractada amb altes temperatures. Així conserva tots els enzims i les proteïnes.

A part de la mel, aliment per excel·lència, complet i de ràpida absorció, també hi ha altres productes que surten de la feina de les abelles. El pol·len és un poderós antioxidant, a part de bon regulador del fetge. La gelea, únic aliment de la reina i també el que tenen les larves els tres primers dies de vida, és molt rica en proteïnes, vitamines, minerals i enzims digestius, i un molt bon revitalitzant. El pròpolis es pot considerar l'antibiòtic de les caseres, bon desinfectant, antibacterià, fungicida i cicatritzant.

En definitiva, és important conèixer els beneficis que donen els aliments que surten de la diminuta i feïnera abella.

“Un regal per al paladar”, dins *Diari de Balears*, 23-05-2010 (adaptació)

Perquè totes les abelles entrin dins una nova casera, és fonamental aconseguir que ho faci la reina.	V	F
El fum blanc tranquil·litza les abelles.	V	F
Amb el verí de les abelles disminueix l'aportació d'oxigen a la zona del mal i s'activa millor el sistema immunològic.	V	F
Les propietats de la mel estan directament relacionades amb les estacions de l'any.	V	F
El pròpolis és un antibiòtic antioxidant bon regulador del fetge.	V	F

Errades	0-1	2-3	4	5
Punts	3	2	1	0

BLOC 2. CONEIXEMENTS DEL SISTEMA LINGÜÍSTIC

3. Posau els accents i les dièresis que falten en el text següent.

El sol retallava la silueta majestuosa de les piràmides, el Nil fluïa lentament cap a vessar les seves aigües a la Mediterrània. El vaixell s'allunyava d'Egipte i posava proa cap a Mallorca, on bescanviaria les riques mercaderies que portava per unes altres i seguiria la seva ruta cap a les costes de la península Ibèrica. Cap dels tripulants sospitava que, dins el llast d'arena del vaixell, duien un petit cocodril, encara una cria. En arribar al port de Palma, amollaren llast i l'animal sortí, alliberat de les estretors del llarg viatge. Cerca redos entre les roques. Atret per l'olor, es refugia pels voltants de la Portella, no lluny del lloc on desguassaven les clavegueres de la ciutat. S'alimentava d'allo que trobava ençà i enllà, qualche animalo mort, un moix o una gavina, potser una rata...

Caterina Valriu, "El drac de na Coca", dins *Llegendes de Mallorca*

Errades	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	+ 9
Punts	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	0

4. Escriviu les grafies que falten en els espais buits del text següent.

Dalt de Randa hi ha...ia una casa de pedr... Sen...illa i espaio...a, era un bon a...opluc. Els vents inclements de l'hi...ern bufa...en dalt de la muntanya esmolats com espasins. La plu...a podi... durar di...s i di...s, in...istent i melangio...a. El sol d'estiu esquartera...a les pedres. Per això hi havia una ca...a, càlida en temps de fre..., fresca en temps de calo.... Amb aig... de ...isterna i un parral que cada se...embre esde...enia d'o... ve... .

Caterina Valriu, "La mata escrita", dins *Llegendes de Mallorca*

Errades	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	+ 9
Punts	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	0

5. Completau les frases següents amb la forma de relatiu adequada. Anteposau-hi, si cal, una preposició.

- En tornar de vacances, es va trobar que el lloc de treball ..... havia estat durant els últims vuit anys havia desaparegut del mapa.
- Les persones ..... havia hagut de tractar tenien negocis bruts.
- El silenci ..... regnava a la sala era cada cop més feixuc.
- Els resultats ..... va acabar la prova no eren prou satisfactoris.
- El disgust fou desmesurat, ... el deixà fora de combat durant uns dies.
- Els supervivents varen haver de fondre la neu, ... obtenien aigua per beure i per cuinar.

Errades	0	1-2	3	4	5	+ 5
Punts	5	4	3	2	1	0

6. Encerclau la forma correcta.

- a) La font de la felicitat no és fora de nosaltres, sinó / si no en nosaltres mateixos.
- b) No se sap perquè / per què criden.
- c) El candidat té com a / com objectiu convèncer els / als electors.
- d) Els manifestants han avisat de què / que estan disposats a mantenir la protesta un any, si cal fins que / per què els deixin desfilar pel / per al seu itinerari tradicional.

Errades	0	1-2	3	4	5	+ 5
punts	5	4	3	2	1	0

7. Ompliu els buits amb els pronoms febles corresponents.

- a) Si t'agrada explicar aquests temes als teus alumnes, et recoman que ..... expliquis abans d'acabar el curs.
- b) He de dur les sabates al sabater; ..... portaré demà.
- c) Els ciclistes volen aigua; ..... oferiré un poc.
- d) Escalfa la llet de la nina i dona.....
- e) La llibreta és al calaix; treu.....
- f) Si voleu aigua, posau.....
- g) El seu germà és metge, però ell no ..... és.

Errades	0	1	2	3-4	5	+ 5
Punts	5	4	3	2	1	0

8. Ompliu els buits amb la forma verbal adient.

- a) Et vaig advertir que no et ..... (mourre, tu) d'aquí.
- b) Voldria que ..... (néixer, ell) avui mateix.
- c) Tu, ... (fugir) d'aquí!
- d) M'ha ordenat que et ..... (donar) les arracades.
- e) A la reunió han ..... (concloure) que la setmana que ve .....
(parlar, ells) d'aquest problema.
- f) Si et ..... (poder) ajudar, ho ..... (fer).

Errades	0	1-2	3	4	5	+ 5
Punts	5	4	3	2	1	0

9. Completau el text següent amb les formes adequades dels adjectius que hi ha entre parèntesis.

La caixa era sobre la flassada, entre els dos homes. Amb un xiuxiueig de devoció, que devia haver emès milers de vegades, el pare Salvatore aixecà la .....
(llustre) coberta de caoba per tal de mostrar les relíquies que havia dut de la seva cel·la de les catacumbes; eren les ..... (preciós) penyores de tota una vida de fe, creença i adoració. Estaven ..... (protegit) per un vidre i així no les podien tocar mans ..... (profà) ni tampoc ..... (sagrat). D'entre totes elles, destacava una estella de fusta ..... (gris) i ..... (negre) de la Vera Creu i, sobre un tros de pergamí, s'endevinava una ..... (esvaït) taca ..... (blanquinós) de la llet de la Mare de Déu.

El pare Salvatore es posà ben dret mentre el germà Ninu seguia observant, ... (extasiat), aquells tresors.

Article de Miquel Ferrà i Martorell, dins *Diari de Balears*, 4-05-2010 (adaptació)

Errades	0	1-2	3	4	5	+ 5
Punts	5	4	3	2	1	0

10. Encerclau la forma correcta segons el context de cada frase.

- a) De tant en quant / tant fa règim.
- b) Després de la mort del pare, li semblava que el veia pertot / per tot.
- c) Quan / quant pens en les teves mentides, em pos malalta.
- d) Potser / pot ser demà horabaixa m'hi acostaré.
- e) Estic ben / bé contenta.
- f) Tan sol / sols té vint anys.
- g) No estam tan / tant bé com abans, però tan / tant se val.

Errades	0	1	2-3	4	5-6	+ 6
Punts	5	4	3	2	1	0

11. Encerclau la paraula adequada segons el significat de cada frase.

- a) T'has d'assecar / eixugar les mans després de rentar-te-les.
- b) Hi havia un (número / nombre) molt important de personalitats.
- c) Sé que va canviar de domicili, però no conec la seva nova adreça / direcció.
- d) L'han nomenada / anomenada directora de l'empresa.
- e) Ara més que mai necessita el nostre recolzament / suport.
- f) Ha acabat per subratllar tots els fulls / les fulles del llibre de psicologia.
- g) L'avió s'ha elevat / enlirat des de l'aeroport d'Eivissa.
- h) Esperam que passi una bona estada / estança.
- i) Ha aconseguit arribar al centre urbà utilitzant tots els medis / mitjans de transport possibles.

Errades	0	1-2	3	4-5	6-7	+ 7
Punts	5	4	3	2	1	0

BLOC 3. EXPRESSIÓ ESCRITA**12. Dictat.**

Errades	0	1	2-3	4	5	6	7-8	9-10	11-12	13-14	+ 14
Punts	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

13. Estau assegurat en una mútua sanitària i, darrerament, heu necessitat els seus serveis. L'atenció que us han dispensat ha estat pèssima per diverses raons. Escriviu una carta a la directora de la mútua en què li explicau els fets i en què us queixau del mal tracte rebut. Demanau una compensació.

150 paraules. Recompte de paraules de l'exercici _____ (l'ha d'emplenar l'alumne).

Adequació	Coherència	Cohesió	Correcció	Total

BLOC 3. EXPRESSIÓ ESCRITA**LECTURA**

Però la vida plàcida que duïen a la petita ciutat que la murada tancava, prest s'esquerdaria. El jove va ser cridat per anar a la guerra; la seva nissaga de cavallers així ho exigia. El rei d'Espanya, embrancat en una batalla interminable i absurda, en terres de Flandes, requeria els seus serveis amb urgència. Li deïen que allà es faria un home, que guanyaria prebendes i honors, que enaltiria el seu llinatge. Mentre aquestes raons li omplien el cervell, la certesa d'haver de marxar lluny de Beatriu el corpenia. Intentà acomiadar-se'n, li volia parlar a cau d'orella i fer-li saber tot allò que encara no havia gosat dir-li. Va ser impossible. La portassa del casal estava tancada; el balcó, barrat. Ni una donzella, ni un criat que pogués portar un bitllet, un missatge. Res, només fosca i silenci. L'endemà, a trenc d'alba, el vaixell salpava.

Caterina Valriu, *Llegendes de Mallorca* (adaptació)

BLOC 4. EXPRESSIÓ ORAL

MODEL 1

1. Llegiu el text següent en veu alta.

Mallorca és una illa brufada de llegendes. Rere cada muntanya i cada vall, entre les pedres de les murades, els merlets dels castells i les arcades dels patis senyorials, en l'arena de les platges, pels alzinars ombrívols i entre els pinars olorosos, en els pous i les cisternes, les fonts i els torrents, s'hi amaga una llegenda. No és estrany, car aquesta illa és des de temps immemorials un gresol de cultures diverses. Cada poble que l'ha habitada hi ha deixat la seva petja llegendària. La vinculació de la llegenda amb el paisatge, amb la terra que l'acull, és un element fonamental tant per la difusió i la pervivència de la narració com per la seva utilitat en el si d'una comunitat. Quan un motiu llegendari s'arrela a un territori concret –per exemple, la marca de les petjades del cavall d'un heroi sobre una roca determinada–, aquell lloc esdevé un referent, un espai simbòlic, gairebé màgic, que actua sobre els individus com un ancoratge a la seva terra i la seva cultura. D'altra banda, per als forans, la llegenda ajuda a entendre i interpretar la cultura del lloc que visiten, més enllà del paisatge i les dades històriques.

Caterina Valriu, *Llegendes de Mallorca* (adaptació)

2. Intervenció.

Quan arriba el mes de juny, molts pares i mares inicien un procés que no sempre satisfà les seves esperances: elegir escola per al seu fill o filla. Independentment de les característiques pròpies de cada centre educatiu, la primera gran elecció es refereix a si ensenyament públic o ensenyament privat. Què opinau d'aquests dos models? Quins avantatges i quins inconvenients trobau a cada un d'aquests dos models? Raonau la resposta.

BLOC 4. EXPRESSIÓ ORAL

MODEL 2

1. Llegiu el següent text en veu alta.

Mallorca és una illa brufada de llegendes. Rere cada muntanya i cada vall, entre les pedres de les murades, els merlets dels castells i les arcades dels patis senyorials, en l'arena de les platges, pels alzinars ombrívols i entre els pinars olorosos, en els pous i les cisternes, les fonts i els torrents, s'hi amaga una llegenda. No és estrany, car aquesta illa és des de temps immemorials un gresol de cultures diverses. Cada poble que l'ha habitada hi ha deixat la seva petja llegendària. La vinculació de la llegenda amb el paisatge, amb la terra que l'acull, és un element fonamental tant per la difusió i la pervivència de la narració com per la seva utilitat en el si d'una comunitat. Quan un motiu llegendari s'arrela a un territori concret –per exemple, la marca de les petjades del cavall d'un heroi sobre una roca determinada–, aquell lloc esdevé un referent, un espai simbòlic, gairebé màgic, que actua sobre els individus com un ancoratge a la seva terra i la seva cultura. D'altra banda, per als forans, la llegenda ajuda a entendre i interpretar la cultura del lloc que visiten, més enllà del paisatge i les dades històriques.

Caterina Valriu, *Llegendes de Mallorca* (adaptació)

2. Intervenció.

Ha arribat l'estiu i, amb aquesta estació, les festes populars. Us agraden aquestes festes? Teniu per costum anar a les festes d'altres indrets que no siguin el vostre? Quines us agraden més? Raonau la resposta.

BLOC 4. EXPRESSIÓ ORAL

MODEL 3

1. Llegiu el següent text en veu alta.

Mallorca és una illa brufada de llegendes. Rere cada muntanya i cada vall, entre les pedres de les murades, els merlets dels castells i les arcades dels patis senyorials, en l'arena de les platges, pels alzinars ombrívols i entre els pinars olorosos, en els pous i les cisternes, les fonts i els torrents, s'hi amaga una llegenda. No és estrany, car aquesta illa és des de temps immemorials un gresol de cultures diverses. Cada poble que l'ha habitada hi ha deixat la seva petja llegendària. La vinculació de la llegenda amb el paisatge, amb la terra que l'acull, és un element fonamental tant per la difusió i la pervivència de la narració com per la seva utilitat en el si d'una comunitat. Quan un motiu llegendari s'arrela a un territori concret –per exemple, la marca de les petjades del cavall d'un heroi sobre una roca determinada–, aquell lloc esdevé un referent, un espai simbòlic, gairebé màgic, que actua sobre els individus com un ancoratge a la seva terra i la seva cultura. D'altra banda, per als forans, la llegenda ajuda a entendre i interpretar la cultura del lloc que visiten, més enllà del paisatge i les dades històriques.

Caterina Valriu, *Llegendes de Mallorca* (adaptació)

2. Intervenció.

Durant els darrers mesos i setmanes, és objecte d'un intens debat a tot el país la crisi econòmica. Què opinau de tot això? Creis que estam tan malament com es diu? La cosa, a curt o mitjà termini, millorarà o encara empitjorarà més? Com us afecta personalment la crisi econòmica? Raonau la resposta.

BLOC 4. EXPRESSIÓ ORAL

MODEL 4

1. Llegiu el següent text en veu alta.

Mallorca és una illa brufada de llegendes. Rere cada muntanya i cada vall, entre les pedres de les murades, els merlets dels castells i les arcades dels patis senyoriais, en l'arena de les platges, pels alzinars ombrívols i entre els pinars olorosos, en els pous i les cisternes, les fonts i els torrents, s'hi amaga una llegenda. No és estrany, car aquesta illa és des de temps immemorials un gresol de cultures diverses. Cada poble que l'ha habitada hi ha deixat la seva petja llegendària. La vinculació de la llegenda amb el paisatge, amb la terra que l'acull, és un element fonamental tant per la difusió i la pervivència de la narració com per la seva utilitat en el si d'una comunitat. Quan un motiu llegendari s'arrela a un territori concret –per exemple, la marca de les petjades del cavall d'un heroi sobre una roca determinada–, aquell lloc esdevé un referent, un espai simbòlic, gairebé màgic, que actua sobre els individus com un ancoratge a la seva terra i la seva cultura. D'altra banda, per als forans, la llegenda ajuda a entendre i interpretar la cultura del lloc que visiten, més enllà del paisatge i les dades històriques.

Caterina Valriu, *Llegendes de Mallorca* (adaptació)

2. Intervenció.

Tothom és conscient de la importància que té per als infants adoptats aquest procés d'adopció. Però, i per a les famílies que els adopten? Com pensau que els afecta tot el procés? Com creis que el viuen? Raonau la resposta.